

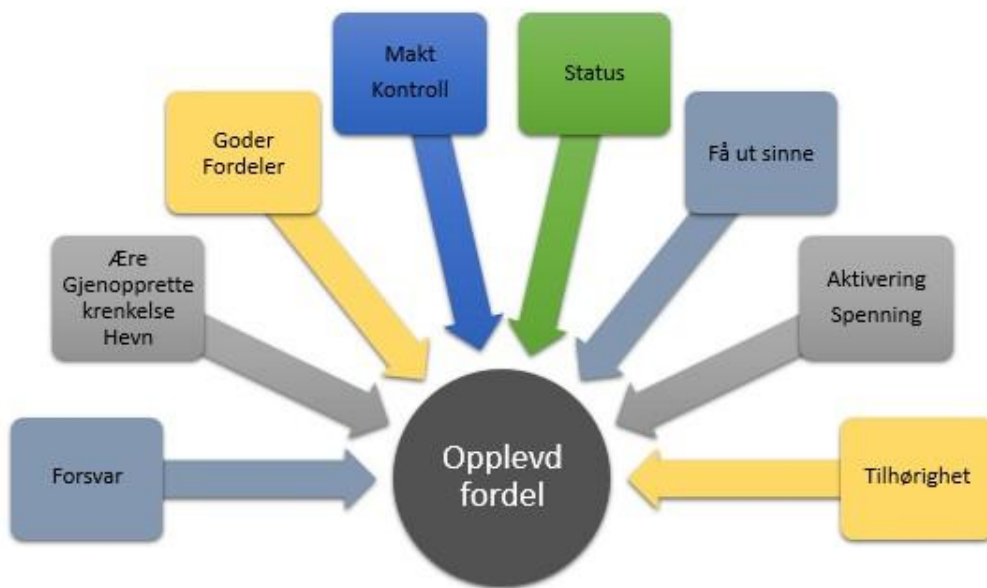
Arbeid med voldsproblematikk

Det er langt enklere å drive målrettet og individualisert forebygging og behandling av voldsproblematikk når vi forstår hvorfor personen uttrykker seg på en slik måte. Vi må derfor forsøke å være nysgjerrige og undrende på hva som motiverer og driver aggresjons- og voldsutøvelsen (voldsdynamikken). Aggresjon og vold har *alltid et bakteppe*.

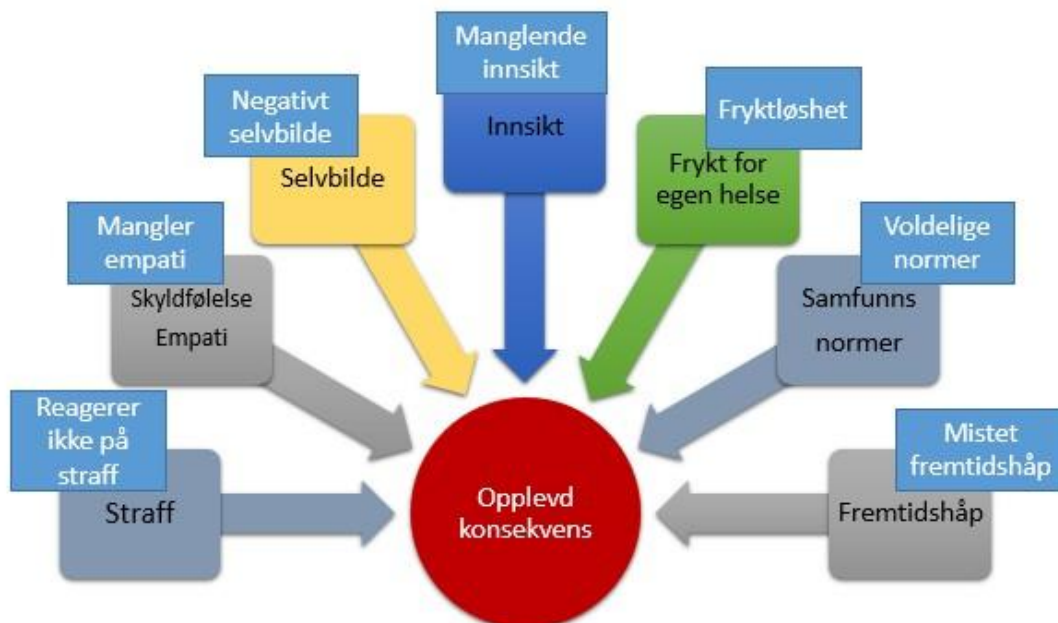

For å forstå hvorfor et menneske uttrykker seg aggressivt og voldelig kan vi benytte beslutningsteori som et teoretisk rammeverk. Beslutningsteorien forsøker å forstå en person sin beslutningsprosess; hva var det som gjorde at personen valgte å bruke vold?

Først spør vi oss: **Hva tror vi personen ønsker å oppnå ved å benytte vold? Hva er det som gjør aggresjonen til et attraktivt eller belønnende alternativ?** Dette kaller vi *motivatorer*.

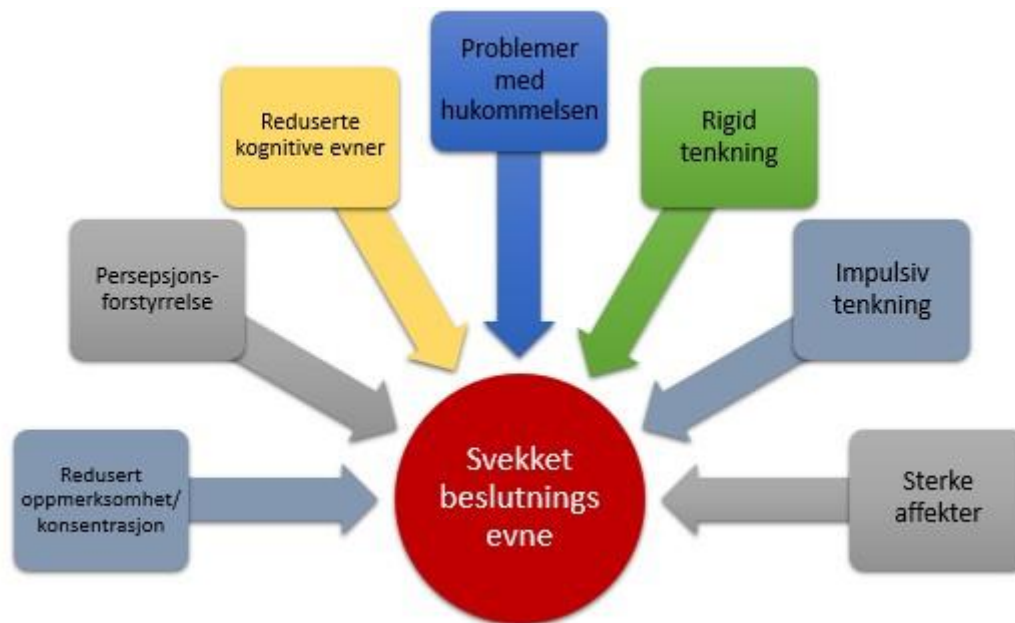
Den vanligste beslutningen er å unngå bruk av vold. Faktorer som forhindrer/stopper et menneske fra å benytte seg av vold kaller vi *sperre*. Av og til kan *sperrene være fraværende eller mangelfulle*. Dersom sperrene for vold er reduserte vil det være enklere å benytte seg av vold som et alternativ.

Hvilke faktorer gjorde det lettere å ta beslutningen om å utøve vold?

Hvorfor skjønner ikke personen bort tanken på å utøve vold?

Faktorer som kan forstyrre en persons beslutningsprosess kalles *destabilisatorer*. Destabilisatorer er et fellesbegrep for ulike faktorer som kan forstyrre personens generelle evne til å følge med på og kontrollere sin egen beslutningsprosess. Ulike destabilisatorer vil gjøre det mer krevende for en person å ta fornuftige valg (som å unngå vold).

Kan personens evne til å ta gode beslutninger ha vært svekket eller forstyrret?

Hvorfor bør vi forsøke å forstå hvorfor personen utøver aggresjon og vold?

Effektiv forebygging og håndtering av aggresjons- og voldsproblematikk forutsetter at vi bør søke forståelse for hva som er den bakenforliggende årsaken til aggresjon og vold for den enkelte. Vi bør være nysgjerrige og undrende på hva som motiverer og driver aggresjons- og voldsutøvelsen (voldsdynamikken). Aggresjon og vold har alltid et bakteppe.

Måltrettet voldsforebyggende arbeid og behandling handler om å *redusere motivatorer* og *øke sperrene* for å handle voldelig, samt *redusere kognitive forstyrrelser (destabilisatorer)* slik at personen kan fatte mer hensiktsmessige valg.

Utarbeidelse av en voldsforebyggings- og håndteringsplan:

Hvorfor tror vi at pasienten velger å benytte seg av aggresjon og vold?	Hva kan dere gjøre med det? Hvilke konkrete tiltak vil dere iverksette?

Kartlegging av sårbarhetsområder og forvarsler

Forvarsler:

Generelle	Individuelle
Tidlige	Sene
Indre	Ytre

Sårbarhetsområder:

De fleste har sikkert erfart at vår selvkontroll over reaksjoner som har fellestrekk med aggresjon (f. eks sinne, irritasjon) ofte påvirkes av hvilken situasjon vi er i. Mange av oss har lettere for å vise sinne overfor eksempelvis ektefelle/samboer enn overfor relativt ukjente personer. Noen av oss blir lett irritert over rot, mens andre igjen ser ut til å finne seg meget godt til rette i en avdeling som ligner en "rothaug". Andre igjen har lett for å "tenne" hvis de har dårlig tid og er redd for ikke å nå bussen, flyet o.l. Selv om vi til en viss grad kan finne årsaker til disse forskjellene så er det i denne sammenhengen viktigst å få fram at vi er mer eller mindre sårbare for å bli sint/irritert alt etter hvilken situasjon vi er i. • Er det identifisert noen sårbarhetsområder hos denne pasienten? • Hvordan kan det tas hensyn til disse?	Eksempler på sårbarhetsområder: • Fysisk kontakt • Grensesetting • Kommunikasjonsproblem • Omstillinger • Personer • Risiko-kontakt • Rusmidler • Tilleggsområder
---	--

Utarbeidelse av KLAR-skjema

<u>Risikohåndteringssituasjon</u> Korte beskrivelser av atferd og situasjoner som tidligere er rapportert som problematiske.	<u>Handlingsalternativ 1</u> Kort beskrivelse av hva som vil være tiltak nummer 1 i situasjonen.	<u>Handlingsalternativ 2</u> Kort beskrivelse av hva som vil være tiltak nummer 2 i situasjonen.	<u>Handlingsalternativ 3</u> Kort beskrivelse av hva som vil være tiltak nummer 3 i situasjonen.

Oppsummering

Kort beskrivelse av voldsdynamikk:	Hva kom frem i samarbeidsdialogen?
Beskrivelse av sentrale voldsforebyggende tiltakene:	Andre hensyn:
Sårbarhetsområder (med beskrivelse av hvilke hensyn som kan/bør tas):	Forvarsler (med beskrivelse av tiltak ved identifisering av forvarsler):